

ЕВРОПСКИ ПАРЛАМЕНТ
Делегација за односе са земљама Југоисточне Европе

СКУПШТИНА СРБИЈЕ
Одбор за европске интеграције

Други међупарламентарни састанак
25 – 26.11.2008. године
Београд

ЗАЈЕДНИЧКА ИЗЈАВА
шефова делегација

На крају Другог међупарламентарног састанка Европског Парламента и Скупштине Србије, одржаног у Београду 25. и 26. новембра 2008. године, две делегације су:

У вези са политичком ситуацијом у Србији и напретком постигнутим у оквиру процеса стабилизације и придруживања и европске интеграције

1. поздравиле потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању између ЕУ и Србије 29. априла у Луксембургу, заједно са пратећим Привременим трговинским споразумом и одлуком Владе о једностраној примени Привременог споразума; нагласиле да је 2008. година донела посебно деликатну политичку ситуацију у Србији, са којом се земља у потпуности изборила уздржаним и умереним средствима, уз постепено повећање стабилности после превремено одржаних парламентарних избора; са друге стране, са задовољством су констатовале постојање појачане политичке одређености и ангажовања Европске уније у процесу европске интеграције Србије; затражиле од Савета да што пре деблокира ступање на снагу Привременог споразума;

2. подвукле да Европска унија, иако поучена искуствима претходног проширења новим чланицама и мада још увек суочена са уставном блокадом, остаје при обећањима датим земљама Западног Балкана и у том смислу, су поздравиле Документ о стратегији проширења, сачињен од стране Комисије 5. новембра 2008. г. у којем се потврђују принципи испуњавања преузетих обавеза, боља комуникација са јавношћу и строго али правично условљавање, као оних који ће управљати овим процесом на основу капацитета за ЕУ интеграцију;

3. са задовољством усвојиле недавни Извештај о напретку Србије, сачињен од стране Комисије 5. новембра 2008. г. који садржи охрабрујуће елементе, као и Стратегију проширења и главне изазове 2008-09. г. где се јасно помиње могућност убрзавања процеса интеграције земаља Западног Балкана, уколико буду испуњени неопходни услови, а посебно у случају Србије, назначава да би јој требало омогућити одобравање статуса кандидата у 2009. години.

4. нагласиле да политичка воља и одређеност Владе, Скупштине и државне администрације, као и подршка грађана, представљају кључ за одлучно напредовање Србије на путу ка европској интеграцији и да ће стални и успешни напредак у спровођењу реформи обезбедити неопходни темељ демократије, политичке стабилности и економског развоја, те омогућити Србији да заузме место које јој припада у европској породици; у том контексту, упутиле хитан позив српским властима да пожуре и надокнаде изгубљено време, одлучно настављајући са реформама потребним овој земљи за бољу будућност и животни стандард њених грађана, уз испуњавање свих услова, како би се представила као легитиман кандидат за чланство у ЕУ; поздравиле усвајање Националног програма за европску интеграцију у октобру 2008. године;

5. сагласиле су се да праведан политички сукоб између већинских политичких снага и снага опозиције, уз одговарајућу укљученост јавног мињења у државне послове представља темељни предуслов да демократија заживи и добро функционише; нагласила да је потребан даљи напредак на плану одговорног и усаглашеног рада Скупштине и поздравиле намеру Скупштине да измени и унапреди пословник како би се остварила ефикасност парламента и демократског процеса; препоручиле да се Скупштина, поред сопствених средстава државе, финансира и путем циљане финансијске подршке ЕУ ради остваривања одговарајућег капацитета за критичко разматрање; позвале политичке снаге у Србији да доследно имплементирају нови Устав, да активно укључе цивилно друштво у овај процес и поштују демократске стандарде; изразиле жељу да се повећа транспарентност и ефикасност државних институција и да се унапреди политичка координација;

6. имајући у виду посебан значај поштовања Копенхагенских политичких критеријума у Србији и узевши у обзир да се ЕУ сада у раној фази више фокусира на принципе владавине права и ваљаног система управљања, подвукле да функционисање демократских институција, правне државе, цивилне контроле војске и ефикасних административних капацитета мора да се настави и трајно и доследно примењује од стране свих релевантних чинилаца, за шта је неопходна јединствена политичка воља и улагање сталних напора; са задовољством констатовале да Србија наставља тренд добре административне способности и позвале Владу да убрза успорену реформу јавне управе у 2008. години, заврши процес одабира државних службеника у складу са критеријумима који ће гарантовати њихову стручност и одговорност и да побољша техничке услове за деловање независних саветодавних, надзорних и регулаторних тела;

7. биле сагласне да су кључне одредбе основних права и слобода већ испоштоване; приметиле да је свест о улози омбудсмана још увек недовољно развијена у многим државним институцијама и да одредбе везане за цивилну демократску контролу војске, садржане у новом Уставу, треба да буду у потпуности примењене и на снази; охрабриле надлежне органе, посебно органе Владе и правосудја да наставе предузете напоре и да одлучније и благовремено реагују на случајеве злоупотребе силе од стране полиције или појединачне случајеве злостављања; охрабриле службе Владе и цивилног сектора у борби против породичног насиља и изразиле забринутост због чињенице да још увек има случајева кршења права жена и деце, укључујући насиље, трговину децом, експлоатацију, илегални рад малолетне деце и недовољно уписивање у школе, посебно у случају деце

која припадају социјално угроженим групама; приметиле да у неким случајевима, затворски услови, као и да услови у институцијама за збрињавање деце, хендикепираних и ментално оболелих особа морају да буду у складу са правима поштовања личности и сваки облик стигматизовања мора да буде забрањен; оцениле као приоритет потребу да се медијима и невладиним организацијама (НВО) обезбеди пуна слобода изражавања и њихова заштита од сваког мешања; приметиле да су одлучни напори и даље неопходни како би се осигурало да ниво заштите од дискриминације у Србији буде у складу са стандардима ЕУ;

8. изразиле су с великим интересовањем очекивање за даљи развој процеса децентрализације и регионализације Србије; препоручиле Народној Скупштини Србије да усвоји нови Статут Аутономне покрајине Војводине и да усвоји пратеће законе за његову примену;

9. сагласиле су се да су основне одредбе о заштити мањина већ донете; охрабриле су власти да наставе за радом на афирмисању права националних мањина и да усвоје Закон о саветима националних мањина; нагласиле значај међуетничког дијалога и институционалне сарадње са легитимним представничким телима мањина у Србији; у том смислу, треба развијати про-активну и превентивну политику и унапређивати позитивне акције; препоручиле да се настави са борбом против дискриминације Рома; позвали су Владу Србије и парламент да узму у обзир принципе Повеље ЕУ о основним правима из Нице;

Функционисање правне државе у Србији -правосуђе

10. узевши у обзир структурне слабости истог, донеле су закључак да се морају уложити напори за убрзавање реформе правосуђа, посебно у погледу гарантовања независности правосудног система од политичких и других утицаја, прихватљивог нивоа ефикасности судске администрације и смањења количине необављеног посла, што се мора постићи уз помоћ нових средстава за повећање одговорности; изразиле забринутост због спорог одвијања суђења за организовани криминал која су у току и притиска на судове;

-корупција

11. заједнички изражавајући озбиљну забринутост због раширеног присуства корупције у Србији, апеловале на српске власти да наставе са имплементацијом најновијег законодавства у вези са оснивањем Агенције за борбу против корупције, као и нових прописа о сукобу интереса и да хитно разраде свеобухватну стратегију за борбу против корупције, укључујући додатне мере у сврху појачане транспарентности и одговорности у вези са финансирањем политичких партија и изборних кампања;

-полиција и борба против организованог криминала

12. изразиле задовољство у погледу оцене Комисије да се изградња капацитета полиције наставља, укључујући пограничну полицију; изразиле забринутост због недостатка ефикасне заштите сведока и отпора унутар полиције да омогуће приступ информацијама у вези са суђењима за организовани криминал која су у току; истакле потребу да се предузму ефикасније мере против организованог криминала, прања новца, трговине наркотицима, незаконитог поседовања оружја, илегалне миграције и трговине људима путем одлучне борбе против потенцијалних непримењених политичких утицаја, путем бољег коришћења међународне сарадње и такође унапређивањем средстава која су на располагању, као што је анализа ризика, обавештајних података и друге савремене технике истраге, заједно са инструментима правосуђа као што су заплена, блокирање средстава, банкарских рачуна и прихода од криминала, јачање мулти-дисциплинарне сарадње између државних агенција;

-визни режим

13. поздравиле ступање на снагу визних олакшица и споразума о реадмисији склопљених између ЕУ и њених земаља чланица и Србије 1. јануара 2008. г. који су веома значајно средство за грађане Србије, посебно студенте, пословне људе и истраживаче, поред других категорија, а који желе да путују у земље ЕУ у законите сврхе, у циљу стицања непосредног искуства о европској демократији и интеграцији; међутим, поновно потврдивши да нови споразум представља само први корак, а имајући у виду да су потребни значајни напори како би се омогућило обичним житељима Србије да путују у шенгенске државе, без дугих и скувих процедура; охрабриле Србију да активно учествује у програмима ЕУ као што су иницијатива «Народ народу», концепт «Доживотног образовања» и други; истакле да реализација циља укидања виза за све грађане зависи највише од могућности Србије да даље напредује у јачању правне државе; у том контексту, актуелна заокупљеност овим проблемом проистиче из чињенице да визни режим у Србији још увек није у потпуности у складу са европским стандардима, али је замена старих и небезбедних путних исправа у току и биће завршена до краја 2009.год;

Сарадња са Међународним судом за злочине у бившој Југославији (МКСЈ)

14. са задовољством забележиле значајан напредак сарадње Србије са МКСЈ, која је достигла врхунац у јулу 2008.г. хапшењем и изручењем Радована Караџића Хагу; такође са задовољством приметиле да су домаћи судови надлежни за ратне злочине ефикасно наставили са радом, захваљујући доброј регионалној сарадњи; међутим, подсетиле Србију да постизање пуне сарадње, која је предуслов за даљи напредак на путу интеграције у ЕУ и даље захтева конкретне напоре, углавном усмерене на хапшење два преостала оптуженика на слободи, Младића и Хаџића, а за то је потребна стална и пуна подршка државне администрације, полиције, судства и војске као и ефикасна координација између цивилне и војне службе безбедности;

Економске прилике у Србији

15. с обзиром на чињеницу да је Србија највећа привреда Западног Балкана и има велики потенцијал, добар банкарски сектор, промет са иностранством у порасту и висок степен интегрисаности у Европску унију, исказале забринутост поводом чињенице да су релативна политичка нестабилност и учестали избори успорили динамичку структурних реформи, укључујући реформу правосуђа, што је нарушило поверење у правни систем Србије,

изазвало оклевање страних инвеститора и подстакло извесно слабљење фискалне политике; као резултат наведеног, повећан је степен спољашње неравнотеже, незапосленост остаје главни изазов, а инфлаторни притисци су поново актуелни;

16. препоручиле Влади да не губи корак, да усвоји рестриктивну политику која се сматра адекватном у датим околностима и да, уколико су услови за потпуну транспарентност испуњени, крене даље у приватизацију и реструктурирање друштвених и државних предузећа, да разради ефикасну политику која погодује конкурентности и динамици приватног сектора, такође путем уклањања препрека и административних оптерећења, да се фокусира на побољшање саобраћајне инфраструктуре и да одлучно улаже у образовни систем, како би се смањило проблем недостатка стручне радне снаге;

Регионална сарадња и билатерални односи Србије са суседним земљама

17. препоручиле Србији про-активно деловање у духу добросуседских односа да би се дошло до решења отворених питања са суседним земљама, укључујући питања демаркације граница, повратка избеглица, имовине, држављанства и других питања; са задовољством су приметиле да је Србија наставила да учествује у иницијативама за регионалну сарадњу и игра активну улогу у оквиру трансформације Пакта за стабилност у Савет за регионалну сарадњу који је у власништву земаља региона; истакле су позитиван утицај и охрабрујуће резултате прекограничне сарадње између Србије и њених суседа, земаља чланица ЕУ, Румуније, Мађарске и Бугарске; поздравиле су ефикасну примену инструмената за слободну трговину и сарадњу у области енергетике на овом подручју коју је остварила Србија; оцениле су да би било корисно да Србија повећа напоре у вези регионалних пројеката имајући у виду интензивирање активности у области екологије и инфраструктуре; похвалиле учешће Србије, заједно са осталим партнерима у региону и, када за то има прилике, са ЕУ и другим међународним организацијама у налажењу практичних решења у вези свих отворених питања;

18. позвале све земље Западног Балкана да решавају правна питања која се тичу повраћаја имовине или исплате компензација за изгубљену имовину као приоритетом у њиховим односима са ЕУ;

19. апеловале су на Европску унију и Европску комисију да пружи значајан допринос путем финансијских програма намењених решавању проблема избеглица и ИРП у Србији;
